

ปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐไทยในยุคข่าวสารสื่อสังคมออนไลน์

จิรายุส อินทร์สรวง ภัทรวิทย์ อยู่วัฒนะ

Email : nook_toto@hotmail.co

บทคัดย่อ

เจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานราชการ เป็นกลไกสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะของรัฐให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการตอบสนองความต้องการของประชาชนในรัฐ สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ด้วยสาเหตุดังกล่าวเจ้าหน้าที่รัฐต้องมีความจำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยส่วนใหญ่

ในปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มักจะเกิดปัญหาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความไม่เข้าใจในการทำหน้าที่ของฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการจำกัดอำนาจหรือขอบเขตว่าด้วยการใช้อำนาจโดยกฎหมาย จึงทำให้ในบางครั้งบางที่เจ้าหน้าที่รัฐอาจต้องอาศัยระมัดระวัง และใช้ความละเอียดถี่ถ้วนในการดำเนินกิจกรรมในทางปกครอง จนส่งผลให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ และความไม่พอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานบริการ ซึ่งจะมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง หรืออาจเป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการให้คุณให้โทษแก่ประชาชน ส่วนมากมักเกิดประเด็นการวิวาทะระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนบ่อยครั้ง ดังจะเห็นปรากฏในหน้าข่าว หรือสื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการแอบถ่ายคลิปวิดีโอระหว่างที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ จนนำมาเผยแพร่ในสังคมออนไลน์ และนำไปสู่กระแสการวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว คนที่เข้ามาวิพากษ์วิจารณ์มักจะมองว่าตำรวจเป็นฝ่ายกระทำต่อประชาชนเสียมากกว่าซึ่งในบางครั้งบางที่ผู้ชมยังไม่ได้คิดและพิจารณาให้ถี่ถ้วนที่ไปที่ไปของเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างไร

ทั้งนี้ประชาชนผู้รับสื่อควรพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารให้ถี่ถ้วนจะวิพากษ์วิจารณ์ เพราะอาจจะนำมาซึ่งการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์

คำสำคัญ : การใช้อำนาจ เจ้าหน้าที่รัฐ สื่อสังคมออนไลน์

The problem of using the power of Thai government officials in the news media, social media

Jirayut Insurg Pattaravis Yoowattana

Email : nook_toto@hotmail.co

Abstract

State officials mean persons acting in government agencies. It is an important mechanism to drive public policy of the state to achieve the goals. Including responding to the needs of the people in the state. Satisfy the public. For this reason, the state needs to be relevant to the people in large part.

At present, the practice of state officials. There are many problems. The problem is not understanding the duties of the state. Or the limitation of power or scope on the exercise of power by law. So sometimes, some state may need to be cautious This is a very important part of the process. As a result, there is a delay in the performance of duties. And the dissatisfaction of the public. especially State officials involved in the service. The mission is directly related to the people. Or maybe it's a mission that involves giving you the blame. Most often there is a public-relations issue between the police and the public As will be seen in the news page. Or social media online. Whether it is a video clip while the police perform. And publish in the online society. And lead to a stream of criticisms, most of which. People who criticize often see that the police are more committed to the people, and sometimes the audience is not thinking and considering how the source of the story is. The public should consider and analyze the information well before criticizing because it may bring an offense under the Computer Act.

บทนำ

บทความเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องศึกษาและเรียนรู้ในยุคของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทย ที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของประชาชนและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งความเป็นมาของเจ้าหน้าที่รัฐเกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงวางระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นครั้งแรก ให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2472 เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกสรรผู้มีความรู้และความสามารถเข้ารับราชการ โดยกำหนดให้มีข้าราชการ 3 ประเภท คือข้าราชการพลเรือนสามัญ คือ ข้าราชการที่รัฐบาลบรรจุแต่งตั้งไว้ตามระเบียบฯ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นสัญญาบัตร (รองอำมาตย์ตรีขึ้นไป) และชั้นราชบุรุษ

ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ คือ บุคคลที่รัฐบาลจ้างไว้ให้ทำการเฉพาะอย่าง หรือระยะเวลาชั่วคราว ตั้งแต่พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา เปลี่ยนให้เรียกว่าลูกจ้างประจำเสมือนพนักงาน คือ ข้าราชการชั้นต่ำ ข้าราชการในประเทศไทย ได้แก่ข้าราชการพลเรือน(ข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการพลเรือนในพระองค์)ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการทหารข้าราชการตำรวจข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมข้าราชการฝ่ายอัยการข้าราชการรัฐสภาข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานครข้าราชการการเมืองข้าราชการส่วนท้องถิ่นพนักงานอื่นของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจพนักงานราชการพนักงานมหาวิทยาลัยพนักงานกระทรวงสาธารณสุขพนักงานองค์การมหาชนและองค์การของรัฐอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการลูกจ้างประจำ

ความหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 อาจจะไม่ตรงกับความหมายไม่ตรงกับคำว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในพระราชบัญญัติฉบับอื่นก็ได้ การพิจารณาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าหมายถึงความถึงบุคคลใดบ้าง ต้องพิจารณาจากคำนิยามตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติว่า“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

- 1) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง
  - 2) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ
  - 3) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม 1หรือ 2
- จากคำนิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” สามารถอธิบายแยกประเภทเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดังนี้

ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครองข้าราชการ ในความหมายทั่วไป หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

ข้าราชการ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือน ซึ่งสามารถแบ่งข้าราชการออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรครวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในสื่อสังคมออนไลน์

เงื่อนไขความรับผิดชอบของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของรัฐ ได้แก่ การจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการโดยรวมของประชาชน เช่น การคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร การป้องกันประเทศ การดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย การจัดระเบียบการปกครองของรัฐ การดำเนินการในทางเศรษฐกิจ การศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การสาธารณสุข เป็นต้น ในการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวนี้ฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติตามต่างๆ เพื่อประโยชน์ของรัฐที่เรียกว่า “การกระทำทางปกครอง” ซึ่งเป็นการกระทำของรัฐโดยองค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตามรัฐธรรมนูญนั้นต้องเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของราษฎร ให้พ้นจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายปกครอง หมายถึง รัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น โดยจะกล่าวถึงหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ดังนี้

หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

การกระทำทางปกครองจะต้องชอบด้วยกฎหมายนั้น หมายความว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะดำเนินการที่ฝ่าฝืน หรือ ละเมิดต่อบทบัญญัติของกฎหมายไม่ได้ และในขณะเดียวกัน ถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองกระทำการในลักษณะก้ำกั้วหรือรุกล้ำสิทธิเสรีภาพ ของราษฎร จะต้องมิกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง นอกจากนั้นในกรณีที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้กับฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายด้วย⁵

ประเภทของการกระทำทางปกครอง

การกระทำทางปกครองนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

นิติกรรมทางปกครอง

การกระทำทางปกครองที่เป็นนิติกรรมทางปกครองนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนาของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มุ่งจะผูก นิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลหรือเป็นการกระทำที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมุ่งที่จะก่อตั้งความสัมพันธ์ทางสิทธิและหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองกับเอกชน โดยการกระทำที่เป็นนิติกรรมที่เป็นทางปกครองนั้น อาจจำแนกออกได้เป็นนิติกรรมทางปกครองฝ่ายเดียวหรือนิติ กรรมทางปกครองหลายฝ่ายก็ได้

1) นิติกรรมทางปกครองฝ่ายเดียว

นิติกรรมทางปกครองฝ่ายเดียว เป็นการแสดงเจตนาหรือส่งการฝ่ายเดียวของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ที่มุ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นนิติกรรมที่มีผลบังคับเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นนิติกรรมที่มีผล บังคับเป็นการทั่วไปก็ได้

2) นิติกรรมการปกครองหลายฝ่าย

นิติกรรมการปกครองหลายฝ่าย เป็นนิติกรรมการปกครองที่ขึ้นเกิดจากการแสดงเจตนาของบุคคลหลายฝ่าย ที่มีค่าเสนอค่าสนองถูกต้องตรงกัน ได้แก่ สัญญาทางปกครอง โดยมีฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการภายใต้บังคับกฎหมาย

การปฏิบัติการทางปกครอง

การกระทำทางปกครองที่เป็นการปฏิบัติทางปกครองนั้นเป็นการกระทำที่ใช้กำลังทางกายภาพเข้าดำเนินการ เพื่อให้เป็นตามสิทธิและหน้าที่ เช่น ตำรวจใช้รถยกที่จอดในที่ห้ามจอด การรื้อสิ่งปลูกสร้างในคูคลองสาธารณะที่ปลูกสร้างผิดกฎหมาย การใช้กำลังเข้าจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย เป็นต้น ถือเป็นกระทำที่เป็นการปฏิบัติทางปกครองหรือการกระทำทางข้อเท็จจริง และ เฉพาะการกระทำที่เป็นนิติกรรมเท่านั้นที่จะก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องความสมบูรณ์ และไม่สมบูรณ์หรือในเรื่องโมฆกรรมหรือโมฆียกรรมขึ้น ได้ ส่วนการปฏิบัติการทางการกระทำหรือทางข้อเท็จจริงนั้นไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ เพราะการกระทำได้เกิดขึ้นจริงๆ แล้ว⁷ ดังนั้น โดยส่วย ใหญ่แล้วความรับผิดชอบทางละเมิดของฝ่ายปกครองมักเกิดจากการกระทำทางปกครองที่เป็นปฏิบัติการทางปกครอง

การกระทำทางปกครองไม่ว่าจะเป็นนิติกรรมทางปกครองหรือปฏิบัติการทางปกครองต้องเป็นการกระทำที่ชอบ ด้วยกฎหมาย ถ้าฝ่ายปกครองกระทำการมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ได้รับความเสียหายจะฟ้องร้องต่อศาลเพื่อสั่งให้ฝ่ายปกครองยกเลิก เพิก ถอน การกระทำที่มิชอบนั้น ในกรณีที่การเพิกถอนไม่เป็นผลจะฟ้องร้องต่อศาล เพื่อให้ฝ่ายปกครองเยียวยาความเสียหายโดยชดใช้ค่า สินไหมทดแทนก็ได้

การกระทำในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาจเกิดขึ้นได้จากเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้⁸

1) การกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายโดยตรง ซึ่งอาจเป็นการฝ่าฝืนบทกฎหมายโดยตรง เช่น กฎหมายให้ออกคำสั่งปิดโรงงานได้ 10 วัน แต่ไปสั่งปิด 20 วัน หรืออาจเป็นการตีความกฎหมายผิด ซึ่งการวินิจฉัยข้อนี้ผู้ ตีความต้องมีความรู้ในกฎหมายปกครองอย่างแท้จริง (รู้หลักกฎหมายปกครองและสภาพงานปกครองตามความเป็นจริง ในสังคม) หรืออาจเป็นกรณีการกระทำที่เกินขอบเขตอำนาจหรือผิดวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เป็นต้น

⁵ สมยศ เชื้อไทย, “การกระทำทางปกครอง”, วารสารนิติศาสตร์ 17,3 (กันยายน 2530) : 50.

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 61.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

⁸ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, “การจัดตั้งศาลปกครองในประเทศไทย”, วารสารนิติศาสตร์ 12,1 (มีนาคม 2524) :158 -159

2) การกระทำที่ข้ามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญ (procedural error) คือ มีบางกรณีที่ถูกกฎหมายจะกำหนด โดยเฉพาะว่าก่อนมีการออกกฎข้อบังคับหรือคำสั่งใดฝ่ายปกครองต้องปฏิบัติเช่นใดก่อน ถ้าปรากฏว่ามีการข้ามขั้นตอนไป ต้องมีการพิจารณากันว่าขั้นตอนนั้นเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ถ้าขั้นตอนดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ การกระทำที่นำไปอาจถือว่าเสียเปล่าก็ได้ แต่ก็พิจารณาว่าขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญ เป็นขั้นตอนที่ยุ่งยาก เพราะผู้พิจารณาต้องรู้งานปกครอง และผลของงานนั้นโดยแท้จริง

3) การใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ การใช้ดุลพินิจเป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งของฝ่ายปกครอง แต่การใช้ดุลพินิจเป็นไปโดยไม่มีเหตุอันควร เช่น ลำเอียง ไม่สุจริต ไม่ยึดถือข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานที่ถูกต้องหรือสมควร ก็เป็นมูลเหตุให้ฟ้องร้องเป็นคดีปกครองได้

นอกจากรัฐจะต้องรับผิดชอบในเรื่องของการกระทำทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในบางกรณีรัฐอาจต้องรับผิดชอบต่อเอกชน แม้ว่าการกระทำของรัฐนั้นไม่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย ซึ่งแตกต่างจากความรับผิดชอบของเอกชนทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมของสังคมในเรื่องความรับผิดชอบของรัฐในกรณีของรัฐไม่ได้กระทำผิดหรือมีส่วนบกพร่องหรือที่เรียกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “LA RESPONSABILITE SANS FAUTE” นั้น ในบางประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศสได้พัฒนาไปค่อนข้างมากโดยมีหลักเกณฑ์ให้รัฐต้องรับผิดชอบในหลายกรณี ดังจะกล่าวรายละเอียดในบทต่อไป ในหัวข้อ “ความรับผิดชอบของรัฐในประเทศอื่น”

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งในประเทศไทยก็แตกต่างกันออกไป ตามบทบาทของแต่ละกลุ่มงาน การใช้อำนาจตามกฎหมายของผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในการปกครองของบุคคลที่ปกครอง หากผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่มากกว่าประชาชนโดยทั่วไป ได้กระทำการเอินเอียงในการใช้อำนาจและหน้าที่ของตนไปในทางที่ไม่ดี จะทำให้ประชาชนภายใต้ปกครองได้รับผลกระทบที่เสียหายโดยตรงจากการเอินเอียงการใช้อำนาจปกครองที่ถูกต้องของผู้ปกครอง การใช้อำนาจและหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานและหลักการที่เหมาะสม ซึ่งเป็นที่มาของ "หลักการใช้อำนาจหน้าที่ตามหลักกฎหมายมหาชนในการบริหารประเทศและการบริการสาธารณะของรัฐ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ" การใช้อำนาจของแต่ละประเภทของเจ้าหน้าที่ ก็แตกต่างกันออกไปตามบทบาท แต่หลักการใช้อำนาจซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) การใช้อำนาจและหน้าที่ของรัฐ ของ หน่วยงานของรัฐ และของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นจะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ของกฎหมายเท่านั้น

2) การใช้อำนาจและหน้าที่ของรัฐ ของ หน่วยงานของรัฐ และของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นจะต้องกระทำด้วยความเหมาะสมและตามสมควร

3) การใช้อำนาจและหน้าที่ของรัฐ ของ หน่วยงานของรัฐ และของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นจะต้องไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชนจนเกินควร

การที่เป็นเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและอำนวยความสะดวกสบายให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานไหน องค์กรใดก็ตามต้องทำเพื่อประชาชนโดยที่ไม่หวังผลสิ่งอื่นใดตอบแทน อย่างไรก็ตามต้องมีหลักการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่บริการประชาชนจึงมีค่านิยมสร้างสรรค์ 5 ประการ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถือปฏิบัติ

1. กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง หมายถึง ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ชอบธรรม เสียสละ อดทน ยึดหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ ไม่ยอมโอนอ่อนตามอิทธิพลใดๆ

2. มีความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงมีความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ด้วยความตรงไปตรงมา มีหลักธรรมแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อประชาชน ต่อผลการปฏิบัติงาน ต่อองค์กร และต่อการพัฒนาปรับปรุงระบบราชการ

3. โปร่งใส ตรวจสอบได้ หมายถึง ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้ เปิดเผยมูลค่าข่าวสารภายใต้กรอบของกฎหมาย

4. ไม่เลือกปฏิบัติ หมายถึง การบริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกที่รักมักที่ชังในการให้บริการ ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความมีน้ำใจ เมตตา เอื้อเฟื้อ

5. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด ทำงานให้เกิดผลดีแก่หน่วยงานและส่วนรวม ใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่า เสมือนหนึ่งการใช้ทรัพยากรของตนเอง เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก

คนไทยกับสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันเมื่อเรามองย้อนกลับไปในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาหากพูดถึงคำว่า “เครือข่ายสังคม” ที่เต็มไปด้วกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยที่ทำการติดต่อสื่อสาร พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลด้านความบันเทิง หรือกิจกรรมอื่นๆ ไปยังพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านการคมนาคมขนส่ง การค้าและบริการ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการสื่อสารที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เราสามารถเข้าถึงบริการด้านข้อมูลข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารในยุคการเชื่อมต่อไร้

สายผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาอย่างก้าวล้ำ สื่อสังคมออนไลน์กลับส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันและความสัมพันธ์ของคนในสังคมอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น จนกลายเป็นประเด็นทางสังคม ที่ทั้งสื่อ กฎหมาย และประชาชนเองจะต้องให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ที่ใช้เวลาไปกับสื่อออนไลน์วันละ หลายชั่วโมง ความเข้าใจสื่อที่ผิดๆ จนอาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท จนถึงขั้นทำร้ายร่างกายตามมา การที่ไม่มีตัวตน หรือมีตัวตน ชอนเร้นในโลกออนไลน์ ทำให้คนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นหรือแสดง ‘ความแรง’ ออกมาในสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมวัยรุ่นสมัยนี้ที่มีการสื่อสารห้วนสั้น สั้นสั้น แร้งสั้น หรือวัฒนธรรมแบบสามคำสี่พยางค์ อย่างเวลาที่เรารู้สึกห้วนๆ จะมีความแรงอยู่ด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การวิวาทง่ายขึ้น” สื่อออนไลน์ มีบทบาทกับสังคมปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ข้อมูลข่าวสารบนสื่อออนไลน์ ซึ่งมีอยู่มากมายนี้ มีทั้งข้อมูลจริง ข่าวลือ และ ข่าวลวง เนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถทำหน้าที่ได้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีสื่อใหม่ อาทิ facebook ทวิตเตอร์ โลกออนไลน์ ยูทูบ เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ซึ่งนอกจากจะเพิ่มความสะดวกในการติดต่อสื่อสารแล้ว ยังมีบทบาทในการกำหนดประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น สื่อออนไลน์ จึงมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเสพข้อมูลข่าวสารของผู้คนในยุคปัจจุบัน ขณะที่ สื่อสิ่งพิมพ์ดั้งเดิม หรือ สื่อกระแสหลัก ก็ให้ความสำคัญกับการผลิตข่าวออนไลน์มากขึ้น และลดปริมาณการผลิตสิ่งพิมพ์ตามความต้องการที่ลดลงเช่นกัน นอกจากนี้ สื่อประเภททีวี ก็มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปด้วยการผลิตข้อมูลเพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มทางเลือกในการชมข้อมูลย้อนหลังในรูปแบบคลิปวิดีโอ รวมถึงการพัฒนาไปสู่ระบบสังคมไร้พรมแดน

ประเด็นปัญหาในการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในประเทศไทยซึ่งมีปัญหานั้นเกิดขึ้นทั้งข้าราชการประจำ และ ข้าราชการการเมือง ยกตัวอย่างข้าราชการประจำที่บริการประชาชน ไม่ว่าจะในองค์กรขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตาม เจ้าหน้าที่บางกลุ่มหรือบางคน เบี่ยงเบนอำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง เช่นการรับเงินใต้โต๊ะ การบริการระหว่าง คนมีอิทธิพล กับ คนรากหญ้าธรรมดา การเข้ารับราชการโดยใช้เส้นสายเลื้อย และอีกมากมาย ในปัจจุบันนี้สังคมออนไลน์มีอิทธิพลมากในประเทศไทย และข่าวสารรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ทั้งจริงและเท็จ และในกรณีนี้เองโดยเฉพาะพลัง “โซเชียล” หรือสื่อสังคมออนไลน์ทั้งใน เฟสบุ๊คไลน์จะเป็นพลังที่สำคัญและทรงอิทธิพลเป็นอย่างมากในการถ่วงดุลกับสื่อหลักต่างๆ พลังที่สื่อหลักทั้งหลายเหล่านี้ให้ความยำเกรง เพราะถ้าจะไปแล้วผู้ออกความเห็นผ่านโซเชียล ก็คือ ผู้บริโภคข่าวสาร สื่อส่วนมากไม่ค่อยกลัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะมีหลักฐานเป็นทั้งภาพ คลิปเสียง หรือคลิปวิดีโอเลยก็ว่าได้ เช่นกล้องโทรศัพท์มือถือกล้องบนรถยนต์ซึ่งบันทึกภาพและคลิปเสียงของการกระทำผิด เพียงใช้เวลาแค่เพียงไม่กี่นาทีก็สามารถชี้ถูกและผิดได้ในคลิปหรือภาพนั้นและสามารถยื่นบอกถึงความผิดว่าใครผิดใครถูก เอาเข้าจริงๆ แล้วหลักฐานที่เป็นคลิปอาจจะมีบางท่อนบางตอนเท่านั้น ซึ่งก็ยังไม่สามารถตัดสินใจว่าใครผิดใครถูก การตั้งใจบิดเบือนข้อมูลแสดงว่าถึงเจตนาที่ผู้ส่ง แต่การบิดเบือนด้วยความไม่ตั้งใจ แต่ตกเป็นเครื่องมือของผู้อื่น เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง การโพสต์หรือแชร์หรือด้วยวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารแพร่ออกไป โดยมีได้ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน เช่นการถ่ายคลิปเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้น ซึ่งจะมีบางข่าว หรือบางคลิป ที่ได้ออกผ่านมาในโลกสังคมออนไลน์ บางข่าวอาจจะเป็น เจ้าหน้าที่เอาเปรียบประชาชน ซึ่งมันก็เกิดขึ้นวงการ หรือวงราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ และมันก็เกิดปัญหาเร้นไม่มากจนทำให้ฝั่งทางด้านประชาชนเข้าใจ และคิดต่อเจ้าหน้าที่รัฐไปในทางลบเลยก็ว่าได้ หรือบางข่าวอาจจะเป็นประชาชนไม่ยอมรับผิดของความผิดของตน และพยายามโต้ตอบถกเถียงต่อเจ้าหน้าที่ การใช้กฎหมายมาอ้างบ้าง และจึงใช้สื่อนี้เป็นเครื่องมือในการเล่นงานฝั่งเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ก็เพียงแค่ถ่ายบางช่วงบางตอน ที่เป็นแง่ลบของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งถ้าคลิปอยู่บนสื่อสังคมออนไลน์แล้ว ประชาชนคนอื่นเสพข่าวผ่านโซเชียล ก็จะทำให้เข้าใจผิดและได้แสดงความคิดเห็นกันมากมายผ่านโซเชียล ต่างคนต่างหลายความคิด ซึ่งสื่อ นักข่าวในประเทศไทยก็ต้องติดตามและหาข้อมูลที่ถูกต้อง แต่ผู้สื่อข่าวในปัจจุบันนี้ ไม่เห็นถึงความถูกต้องมากนัก แต่เพียงแค่ต้องการขายข่าว ของตนเพียงเท่านั้น ถึงอย่างไร โลกสังคมก็ให้ความสนใจสื่อมากกว่า กลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งปรากฏอยู่ในคลิปที่มีความบิดเบือนอยู่แล้ว ซึ่งก็มีกรณีนี้เกิดขึ้นเป็นประจำในสังคมที่มีกระแสนิยมทางด้านจับผิด และติดตามความไม่โปร่งใสของเจ้าหน้าที่รัฐทุกองค์กร และอาจส่งผลทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐให้การทำงานยากขึ้นเพียงเพราะประชาชน ไม่เคารพต่อกฎหมาย แต่ใช้กระแสนิยมในสังคมออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตและไม่กลัวต่ออะไรทั้งนั้น เพราะกลุ่มคนส่วนมาก กับองค์กรภาครัฐซึ่งเป็นเสียงส่วนน้อยในการที่จะออกมาแสดงความคิดเห็นนั้นก็ยากแล้ว แต่ในขณะที่เดียวกันการใช้สังคมหรือ การใช้อำนาจต้องไม่ละเมิดสิทธิ์ทั้งสองฝ่าย ผู้ถูกปฏิบัติต้องเคารพกันทั้ง 2 ฝ่าย ถ้าจะให้หลักการการทำงานของทั้งภาคเอกชนและภาครัฐนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่มีการนี้เกิดขึ้น ให้ภาคประชาชนอยู่ในขอบเขตที่ควรจะเป็น และไม่บิดเบือนข้อมูลจริงของสื่อเหล่านั้น ซึ่งเป็นทั้งผลดีของฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและเราที่เป็นประชาชนด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐเองก็มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และต้องมีความตรงไปตรงมาตามหลักการและค่านิยมของเจ้าหน้าที่รัฐอยู่แล้ว และก็ยังกฎหมายเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และ ประชาชนด้วย

ในสังคมออนไลน์มักจะมีกลุ่มคนที่อาศัยจังหวะที่ประชาชนส่วนใหญ่โจมตีการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ กระทำการที่เป็นการทำทนายอำนาจรัฐโพสต์facebookคำหน่วยงานของรัฐเป็นประจำทุกวัน บิดเบือนเสนอข้อมูลด้านเดียว คำผู้อื่นหรือหน่วยงานรัฐ แสดงความคิดเห็นหรือคอมเมนต์คำบุคคลอื่น ผิดศีลธรรมหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย เพื่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง ทูจริตหากลวงทางfacebook

เพื่อแสวงหาประโยชน์ รวมถึงการโฆษณาขายสินค้า เจ้าของfacebook เว็บไซต์ ซึ่งทั้งหมดนี้อาจเข้าข่ายการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 สารระสำคัญบางส่วนของผู้ใช้โซเชียลมีเดียอาจได้รับโทษคือ

1. เจ้าของเว็บไซต์ หรือfacebookที่เปิดให้คนทั่วไปได้แสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะพวกที่มีคนติดตามเป็นแสน หากความเห็นผิดกฎหมาย มาตรา 15 เจ้าของเว็บไซต์ที่มีเว็บบอร์ดให้ตั้งกระทู้แสดงความคิดเห็นจะต้องคอยตรวจสอบว่าผู้ที่มาโพสต์ข้อความ โพสต์ข้อความที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรม หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือไม่อย่างไร หรือละเมิดสิทธิคนอื่น หรือมีข้อความลามกอนาจาร จะต้องคอยลบข้อมูลที่ผิดกฎหมายออกอยู่เสมอ มิฉะนั้นจะมีความผิดตามกฎหมาย

2. กระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับความมั่นคง หรือความปลอดภัยสาธารณะมาตรา 12

3. หลอกหลวงหรือทุจริตหรือบิด เบือนหรือข้อมูลปลอม หรือข้อมูลเท็จ อันมิใช่ความผิดฐานหมิ่นประมาท มาตรา 14 (1) เป็นกรณีที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น หลอกหลวงขายสินค้าหรือบริการ หลอกให้โอนเงินเข้าบัญชีก่อนและไม่ส่งมอบสินค้า หรือหลอกหลวงโดยปลอมตัวเป็นบุคคลอื่น ทำให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไปจากประชาชน รวมทั้งการใช้ข้อมูลที่บิดเบือนความจริง เช่น บอกไม่หมด หรือความจริงครึ่งเดียว ทำให้การความเข้าใจผิด ได้เงินทองหรือทรัพย์สินไปจากประชาชน แต่ต้องมีใช้คดีหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา ถ้ามีการกระทำความผิด เช่น ต่อกัน หรือเรื่องชู้สาว ก็ต้องไปดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 หรือมาตรา 328 ไม่สามารถที่จะอ้างบทบัญญัติใหม่นี้ได้

4. เผยแพร่ส่งต่อ (แชร์) ข้อมูลหลอกหลวงหรือทุจริต กระทบต่อความมั่นคง ก่อการร้าย ลามก มาตรา 14 (5) และวรรคท้าย พวกที่ชอบแชร์โดยปราศจากการตรวจสอบความ ถูกต้องของข้อมูล เช่น อ้างว่าจะมีการก่อการร้ายหรือจะมีการก่อวินาศกรรม หรือจะมีการวางระเบิดตามสถานที่ราชการซึ่งเป็นความเท็จทำให้ประชาชนตกใจ รวมทั้งข้อมูลหลอกหลวงตมต้นทั้งหลาย ผู้ที่แชร์ก็จะมีผลผิดตามกฎหมายใหม่

5. รู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิด มีความผิดตามมาตรา 15 เช่น ไม่ยอมลบความคิดเห็นที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น มาตรา 15 บัญญัติว่าผู้ที่มีข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ผิดกฎหมายนี้อยู่ในความครอบครอง ต้องระวางโทษหรือถูกลงโทษเช่นเดียวกับผู้ที่โพสต์ข้อมูลหรือแชร์ข้อมูล

6. ดิชมด้วยความเป็นธรรมไม่มีความผิด มาตรา 16 วรรคสาม (ไม่ใช่ใส่ร้ายบุคคลอื่นหรือใส่ร้ายหน่วยงานของรัฐโดยขาดเหตุผลความจริงและหลักฐาน เช่น วิกิพีเดียวิจารณ์หน่วยงานของรัฐเพราะเกลียดเป็นการส่วนตัว โพสต์facebookทุกวันตำหนายางงานของรัฐโดยขาดพยานหลักฐาน เป็นต้น) การดิชมหน่วยงานของรัฐ เช่น มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต รับสินบน ริดไถสามารถทำได้ แต่ถ้าไม่มีพยานหลักฐานไม่สามารถทำได้อีกต่อไป

7. ข้อมูลที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีต่อประชาชน เช่น ยุยงส่งเสริมให้ประชาชนเกลียดเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือชักชวนให้ใช้ความรุนแรงหรือเกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง เป็นต้น มาตรา 20

สื่อสังคมออนไลน์ถือว่ามีประโยชน์ในหลายๆด้าน หากผู้ใช้มันใช้ในทางที่ถูกต้อง แม้กระทั่งในวงการราชการ ก็ยินยอมเอามาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ หรือแจ้งข่าวให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับรู้รับทราบ แต่ก็ยังมีบางกลุ่มคนมักใช้สื่อสังคมออนไลน์ใช้ในทางที่ผิด นำไปสู่การเกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย

อภิปรายผล

การใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนหรือการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่นการใช้กล้องวงจรปิด กล้องตรวจจับความเร็ว กล้องติดหมวก กล้องติดรถยนต์ เช่น ในสหรัฐอเมริกาที่มีการใช้กล้องติดรถตำรวจมาเป็นเวลานาน โดยกล้องที่บันทึกภาพตลอดเวลาเหล่านี้ได้กลายเป็นหลักฐานชั้นดีมาหลายต่อหลายครั้ง ทั้งสำหรับการเอาผิดผู้ต้องสงสัยทั่วไปและตำรวจเอง การขยายการใช้งานกล้องจากรถยนต์มาที่ตัวตำรวจด้วยจึงน่าติดตามว่าจะช่วยแก้ปัญหาได้ เจ้าหน้าที่รัฐควรจัดการปัญหาเหล่านี้อย่างเข้มงวดและเต็มประสิทธิภาพ เพื่อการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐเอง ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายคุ้มครองการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์หรือ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ แต่ถ้าหากกฎหมายเหล่านี้ยังไม่เข้มงวดพอและยังไม่สามารถตรวจสอบเข้าถึงข้อมูลความผิดได้จริง ก็คงไม่มีประโยชน์อะไร ต่อผู้กระทำความผิดบิดเบือนข้อมูล ดังนั้นถ้ากฎหมายและเจ้าหน้าที่เข้มงวด ปฏิบัติงานอย่างสุจริต และพวกเราที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของใคร ก็สามารถลดปัญหาดังกล่าวได้อย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามข่าวสารจะจริงหรือเท็จก็ขึ้นอยู่กับผู้เสพข่าวสาร ในโลกโซเชียลนั้นเอง

บรรณานุกรม

สมยศ เชื้อไทย, “การกระทำทางปกครอง”, *วารสารนิติศาสตร์* 17,3 (กันยายน 2530) : 50.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, “การจัดตั้งศาลปกครองในประเทศไทย”, *วารสารนิติศาสตร์* 12,1 (มีนาคม 2524) :158 -159